

KRR.430.004.2017

Nr ewid. 84/2017/P/17/001/KRR

Informacja
o wynikach kontroli
wykonania w 2016 r. planu finansowego
Agencji Rynku Rolnego oraz realizacji
programów współfinansowanych
z budżetu Unii Europejskiej

Warszawa maj 2017 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja
o wynikach kontroli
wykonania w 2016 r. planu finansowego
Agencji Rynku Rolnego oraz realizacji programów
współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej**

Dyrektor Departamentu
Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Waldemar Wojnicz

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 18.05. 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Wprowadzenie	4
II. Ocena kontrolowanej działalności	7
III. Wyniki kontroli wykonania planu finansowego Agencji Rynku Rolnego oraz realizacji programów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej	9
1. Wykonanie planu finansowego ARR w zakresie przychodów i dochodów	9
2. Wykonanie planu finansowego ARR w zakresie kosztów i wydatków.....	10
3. Gospodarowanie wolnymi środkami.....	12
4. Wykonanie zadań	12
5. Sprawozdania	17
6. Księgi rachunkowe	17
IV. Ustalenia innych kontroli	18
V. Informacje dodatkowe	20
Załączniki.....	21

I. Wprowadzenie

Agencja Rynku Rolnego (Agencja lub ARR) jest agencją wykonawczą w rozumieniu art. 18 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹ i działa na podstawie ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych². Nadzór nad Agencją sprawuje minister właściwy do spraw rynków rolnych, a w zakresie gospodarki finansowej – minister właściwy do spraw finansów publicznych (art. 2 ust. 2 ustawy o ARR).

Stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy o ARR, organem wykonawczym i zarządzającym Agencją jest Prezes. W skład Agencji wchodzi centrala oraz 16 oddziałów terenowych.

Agencja prowadzi samodzielną gospodarkę finansową (art. 8 ust. 1 ustawy o ARR) obejmującą działalność ustawową i jest akredytowaną agencją płatniczą w rozumieniu art. 7 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.³ Akredytacja w zakresie uruchamiania środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) została przyznana Agencji na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z 9 listopada 2006 r. i z dnia 28 stycznia 2016 r.⁴

W 2016 r. Agencja wykonywała zadania ukierunkowane głównie na: stabilizację rynków rolnych, promocję żywności i poprawę konkurencyjności unijnych produktów rolno-spożywczych na rynkach zagranicznych, a także na wspieranie konsumpcji.

Roczny plan finansowy ARR, stanowiący załącznik do ustawy budżetowej na 2016 rok⁵, obejmował wyłącznie koszty funkcjonowania Agencji oraz koszty związane z instrumentami pomocy krajowej. Koszty te finansowane były z dotacji podmiotowej i dotacji celowych w ramach części 35 – Rynki rolne oraz dotacji celowych części: 44 – Zabezpieczenia społeczne oraz 20 – Gospodarka.

Środki refundowane z EFRG oraz środki przeznaczone na współfinansowanie krajowe programów unijnych wspólnej polityki rolnej (WPR) podlegały ewidencji księgowej w ARR, ale nie były ujmowane w planie finansowym, zgodnie z pkt 63 ppkt 12 załącznika nr 53 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2016⁶. Powyższe środki były gromadzone, wydatkowane i ewidencjonowane w sposób określony w odrębnych przepisach⁷. Wydatki na ten cel były ponoszone z budżetu państwa i budżetu środków europejskich w ramach części 35 – Rynki rolne, której

¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, ze zm., zwanej dalej ustawą o finansach publicznych.

² Dz. U. z 2016 r. poz. 401, ze zm., zwanej dalej ustawą o ARR.

³ Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, ze zm.).

⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 9 listopada 2006 r. w sprawie przyznania Agencji Rynku Rolnego akredytacji jako agencji płatniczej w zakresie uruchamiania środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (Dz. U. Nr 204, poz. 1507, ze zm.) oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie przyznania Agencji Rynku Rolnego akredytacji jako agencji płatniczej, w zakresie uruchamiania środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (Dz. U. poz. 135).

⁵ Ustawa budżetowa na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r. (Dz. U. poz. 278, ze zm.) – wygasła z dniem 31 grudnia 2016 r.

⁶ Dz. U. poz. 955, ze zm. – nieaktualny z dniem 26 marca 2016 r.

⁷ Ustawa o ARR, ustawa o finansach publicznych, ustawa z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej (Dz. U. z 2012 r. poz. 1065, ze zm.), ustawa z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej (Dz. U. poz. 1130, ze zm.), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 stycznia 2010 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 633), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej (Dz. U. poz. 158) oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 sierpnia 2016 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej (Dz. U. poz. 1226).

dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Realizacja wydatków budżetowych z tego tytułu ujęta została przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawozdawczości budżetowej.

W ramach planu finansowego na 2016 r. Agencja realizowała następujące krajowe mechanizmy pomocowe:

- dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych,
- dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany (zwane dalej dopłatami do materiału siewnego),
- działania w zakresie promocji produktów rolnych i rolno-spożywczych,
- wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą

finansowane dotacjami celowymi przekazywanymi z budżetu państwa w części 35 – Rynki rolne.

Agencja Rynku Rolnego, działając jako akredytowana agencja płatnicza, administrowała mechanizmami I filara WPR finansowanego z EFRG w zakresie funkcjonowania rynków rolnych, a ponadto realizowała zadania w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020⁸. Agencja obsługiwała również fundusze promocji produktów rolno-spożywczych⁹ oraz była podmiotem wdrażającym działanie „System jakości produktów rolnych i środków spożywczych” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) 2014–2020¹⁰.

Celem kontroli była ocena wykonania w 2016 r. planu finansowego Agencji oraz realizacji programów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej.

Zakres kontroli obejmował:

- wykonanie planu przychodów i dochodów, kosztów i wydatków,
- gospodarowanie wolnymi środkami,
- realizację zadań, w tym w ramach programów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej,
- prowadzenie ksiąg rachunkowych za 2016 r.,
- sporządzanie sprawozdań budżetowych (rocznych i za IV kwartał 2016 r.) oraz sprawozdań za IV kwartał 2016 r. w zakresie operacji finansowych.

W 2016 r. w ramach planu finansowego Agencja zrealizowała przychody w wysokości 360.304 tys. zł oraz dochody w wysokości 355.344 tys. zł. Poniesione koszty wyniosły 359.442 tys. zł, a wydatki – 355.049 tys. zł¹¹. W 2016 r. dotacje z budżetu państwa wyniosły 350.823 tys. zł i stanowiły 98,7% dochodów Agencji w ramach planu finansowego na 2016 r.

⁸ W systemie instytucjonalnym wdrażania Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ 2014–2020) funkcję instytucji zarządzającej pełni minister właściwy ds. zabezpieczenia społecznego, a instytucji pośredniczącej – Agencja Rynku Rolnego. System instytucjonalny PO PŻ 2014–2020 określają przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, ze zm.).

⁹ Agencja Rynku Rolnego obsługiwała fundusze promocji produktów rolno-spożywczych w oparciu o przepisy ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2122, ze zm.).

¹⁰ Agencja Rynku Rolnego była podmiotem wdrażającym działanie PROW 2014–2020 zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 562, ze zm.).

¹¹ Plan finansowy ARR stanowiący załącznik nr 11 (tabela nr 7) do ustawy budżetowej na rok 2016 składa się z dwóch podstawowych części: A sporządzanej w układzie memoriałowym, gdzie prezentowane są przychody, koszty i wynik finansowy oraz z części B, która ma charakter kasowy i dotyczy dochodów oraz wydatków ARR. Zgodnie z zasadą memoriału, przychód nie jest jednoznaczny z wpływem środków pieniężnych (dochodem), a koszt nie musi oznaczać poniesienia wydatku w danym momencie. Plan finansowy obejmuje również część C dotyczącą danych uzupełniających.

Na realizację programów WPR finansowanych ze środków budżetu środków europejskich oraz współfinansowanych ze środków budżetu państwa, które nie były ujęte w planie finansowym Agencji, wydatkowano kwotę 1.314.616 tys. zł. Ponadto na zadania realizowane w ramach PO PŻ 2014–2020 wydatkowano 198.009 tys. zł, a z funduszy promocji produktów rolno-spożywczych kwotę 50.212 tys. zł.

Realizowane przez Agencję mechanizmy oraz zadania współfinansowane z budżetu Unii Europejskiej szczegółowo opisano w rozdziale 4 części III Informacji.

Kontrola wykonania w 2016 r. planu finansowego ARR oraz realizacji programów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹².

---

¹² Dz. U. z 2017 r. poz. 524.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia¹³ pozytywnie wykonanie w 2016 r. planu finansowego Agencji Rynku Rolnego oraz realizację programów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej.

W wyniku kontroli 8% (28.564 tys. zł) wydatków poniesionych w ramach planu finansowego Agencji stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych do tej ustawy. Kontrolą objętych zostało również 1,5% (19.309 tys. zł) wydatków poniesionych na realizację programów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej, które nie zostały ujęte w planie finansowym. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Wydatki poniesione zostały na realizację zadań ustawowych. W rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności ujęte w planie wydatków budżetowych sporządzonym w układzie zadaniowym.

Pozytywną ocenę uzasadnia również prawidłowe realizowanie dochodów oraz prawidłowe gospodarowanie wolnymi środkami Agencji.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania za 2016 r. z wykonania planu finansowego Agencji oraz sprawozdania za IV kwartał 2016 r. w zakresie operacji finansowych.

Sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. System kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzonych sprawozdań.

W ramach przeprowadzonej kontroli ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę sporządzenia wyżej wymienionych sprawozdań nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które pozwoliłyby na stwierdzenie, że księgi te obejmujące zapisy dotyczące dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań, prowadzone były nieprawidłowo.

Sprawozdania przekazują prawdziwy obraz przychodów i dochodów oraz kosztów i wydatków, a także należności i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2016 r.

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym¹⁴.

W planie finansowym ARR na 2016 r. (poz. 1 danych uzupełniających części C) wykazano zobowiązania, które nie należały do kategorii zobowiązań objętych tą częścią planu finansowego. W części C planu finansowego powinny być wykazane zobowiązania, na które składają się wyłącznie zobowiązania z tytułu papierów wartościowych, kredytów i pożyczek, depozytów oraz zobowiązania wymagalne.

Ponadto zauważyć należy, że w 2016 r. wydatki w kwocie 69 tys. zł na wypłatę odszkodowań w sprawach o roszczenia ze stosunku pracy zaewidencjonowano w § 459 – Kary i odszkodowania wypłacone na rzecz osób fizycznych, co było niezgodne ze sposobem klasyfikowania tych wydatków określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów dotyczącego klasyfikacji

¹³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

¹⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1015, ze zm.), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. Nr 298 poz. 1766).

budżetowej¹⁵. Wydatki te powinny być ujmowane w § 302 – Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń.

W związku z powyższym NIK zwraca uwagę na konieczność ujmowania zobowiązań w planie finansowym zgodnie z właściwymi kategoriami, a także prawidłowego klasyfikowania wydatków.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania planu finansowego Agencji przedstawiona została w załączniku 5 do Informacji.

---

¹⁵ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, ze zm.).

III. Wyniki kontroli wykonania planu finansowego Agencji Rynku Rolnego oraz realizacji programów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej

1. Wykonanie planu finansowego ARR w zakresie przychodów i dochodów¹⁶

Zrealizowane w 2016 r. przychody ogółem wyniosły 360.304 tys. zł i były niższe o 16.522 tys. zł (o 4,4%) w porównaniu do kwoty ujętej w planie po zmianach (376.826 tys. zł) oraz niższe o 6,5% od osiągniętych w 2015 r. (385.328 tys. zł). Przyczyną uzyskania w 2016 r. niższych przychodów było niższe niż planowano zapotrzebowanie na środki dotacji, w tym dotacji na obsługę mechanizmów krajowych oraz na realizację pomocy technicznej w ramach PROW 2014–2020.

Zrealizowane dochody w wysokości 355.344 tys. zł były niższe o 22.467 tys. zł (o 5,9%) w porównaniu do kwoty ujętej w planie po zmianach (377.811 tys. zł) oraz niższe o 6% od zrealizowanych dochodów w 2015 r. wynoszących 378.252 tys. zł.

W strukturze zrealizowanych dochodów, dotacje budżetowe stanowiły 98,7% (350.823 tys. zł) i były niższe o 6,2% od kwoty planu po zmianach (373.828 tys. zł). Dotacja podmiotowa na funkcjonowanie ARR została zrealizowana w kwocie 125.805 tys. zł (94,5% kwoty ujętej w planie po zmianach), a dotacje celowe – w kwocie 219.931 tys. zł (95,8% kwoty ujętej w planie po zmianach). Dotacje celowe wykorzystano na:

- zadania wynikające z ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych oraz pomoc techniczną w ramach PROW 2014–2020 (213.887 tys. zł)¹⁷,
- pomoc techniczną dotyczącą PO PŻ 2014–2020 (5.322 tys. zł)¹⁸,
- zadania realizowane w ramach projektu pn. „Promocja gospodarki w oparciu o polskie marki produktowe – Marka Polskiej Gospodarki – Brand” Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014–2020 (722 tys. zł)¹⁹.

Na koniec 2016 r., według sprawozdań Rb-35 i Rb-40, wystąpiły należności ARR w kwocie 959 tys. zł netto²⁰. W porównaniu do stanu na koniec 2015 r. należności te były niższe o 4.682 tys. zł (o 83%). Główną przyczyną zmniejszenia należności było uzyskanie zwrotu nadpłaconego podatku od towarów i usług (VAT) z lat ubiegłych²¹. W kwocie należności ogółem (netto), główną pozycję stanowiły należności z tytułu nadpłaconych podatków i składek na ubezpieczenia społeczne oraz zdrowotne.

Należności przeterminowane, według stanu na 31 grudnia 2016 r., wyniosły 11.286 tys. zł i były niższe o 2.958 tys. zł, tj. o 20,8% od zaległości na koniec 2015 r. (14.216 tys. zł).

¹⁶ Wykonanie planu finansowego ARR w 2016 r. ustalono na podstawie sprawozdania budżetowego Rb-35 oraz sprawozdania Rb-40 za IV kwartał 2016 r. sporządzonych w dniu 24 lutego 2017 r. Do dnia zakończenia kontroli Agencja nie dokonywała korekt tych sprawozdań. Zgodnie z § 30 ust. 2 załącznika nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, korekta sprawozdań Rb-35 i Rb-40 za IV kwartał 2016 r. może być dokonywana do dnia 30 kwietnia 2017 r.

¹⁷ Dotacje celowe zostały przyznane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie umów: nr RRro/1/2016 z dnia 12 stycznia 2016 r. oraz nr PT/1/2016 z dnia 2 listopada 2016 r. i pochodziły z części 35 – Rynki rolne.

¹⁸ Dotacja celowa została przyznana przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na podstawie umowy nr POPŻ/1/2016 z dnia 8 stycznia 2016 r. i pochodziła z części 44 – Zabezpieczenia społeczne.

¹⁹ Dotacja celowa została przyznana przez Ministra Rozwoju na podstawie umowy nr II/558/P/50005/200/DPE/16 z dnia 15 września 2016 r. i pochodziła z części 20 – Gospodarka.

²⁰ Na koniec 2016 r. należności brutto wyniosły 11.746 tys. zł, w tym należności objęte odpisem aktualizacyjnym 10.787 tys. zł.

²¹ Zgodnie z § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 sierpnia 2016 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej zwroty z tytułu nadpłaconego podatku od towaru i usług, uzyskane od urzędu skarbowego przekazano do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na rachunek dochodów budżetu państwa.

W 2016 r. w związku z uprawdopodobnieniem nieściągalności należności od pięciu dłużników, spisano należności z ewidencji księgowej na łączną kwotę 2.841 tys. zł (w tym należność główna wyniosła 767 tys. zł).

Szczegółowym badaniem objęto należności od 20 dłużników, które na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniosły 2.508,1 tys. zł. We wszystkich przypadkach Prezes ARR podejmował czynności zmierzające do wyegzekwowania należności, które polegały m.in. na wystawieniu wezwań do zapłaty oraz kierowaniu wniosków do właściwego komornika o wszczęcie egzekucji. W wyniku tych działań, w 2016 r. odzyskano łącznie 639 tys. zł.

W 2016 r. nie wystąpiły przypadki przedawnienia się należności, udzielenia ulg w spłacie należności, a także umorzeń wierzytelności ARR.

Wykonanie przychodów i dochodów Agencji w 2016 r. przedstawiono w załączniku 1 do Informacji.

2. Wykonanie planu finansowego ARR w zakresie kosztów i wydatków

Poniesione przez Agencję w 2016 r. koszty ogółem wyniosły 359.442 tys. zł i były niższe o 17.134 tys. zł (o 4,5%) od kwoty ujętej w planie po zmianach. W porównaniu z 2015 r. koszty zmalały o 28.021 tys. zł (o 7,2%). Na niższe wykonanie kosztów wpłynęło m.in. niezrealizowanie planowanych projektów dotyczących rozbudowy systemu informatycznego ARR, w związku z trwającym w 2016 r. procesem przejmowania części zadań Agencji przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa²².

Koszty funkcjonowania Agencji wyniosły 147.432 tys. zł i były niższe od kwoty ujętej w planie po zmianach o 10.129 tys. zł (o 6,4%) oraz wyższe od kosztów poniesionych w 2015 r. o 7.280 tys. zł (o 5,2%). Koszty te stanowiły 41% kosztów ogółem. Koszty realizacji zadań ustawowych w 2016 r. wyniosły 210.898 tys. zł, tj. 97,4% kwoty ujętej w planie po zmianach i były niższe od poniesionych w ubiegłym roku o 17.683 tys. zł (o 7,7%).

Wydatki Agencji w 2016 r. zostały poniesione w kwocie 355.049 tys. zł, co stanowiło 93,7% kwoty ujętej w planie po zmianach (378.853 tys. zł). W porównaniu do 2015 r. były one niższe o 6%, tj. o 22.636 tys. zł. Główną przyczyną było poniesienie niższych niż zakładano, wydatków na funkcjonowanie Agencji oraz na realizację zadań ustawowych.

Wydatki na funkcjonowanie Agencji wyniosły 137.930 tys. zł i były niższe od kwoty ujętej w planie po zmianach o 10.437 tys. zł (7%) oraz wyższe od wydatków poniesionych w 2015 r. o 2.653 tys. zł (2%). Stanowiły one 38,9% wydatków ogółem. Wydatki na funkcjonowanie Agencji poniesione zostały m.in. na:

- wynagrodzenia osobowe – 74.950 tys. zł, tj. 96,9% kwoty ujętej w planie po zmianach;
- usługi obce obejmujące m.in. usługi transportowe, usługi telekomunikacyjne i pocztowe, czynsze, tłumaczenia, publikacje oraz organizacje targów i wystaw – 40.054 tys. zł, tj. 88,8% kwoty ujętej w planie po zmianach; niższe wykonanie związane było m.in. z ograniczeniem publikacji, ogłoszeń prasowych oraz materiałów reklamowych, a także odstąpieniem od postępowań przetargowych na usługi informatyczne;
- składki na ubezpieczenia społeczne – 12.169 tys. zł, tj. 94,7% kwoty ujętej w planie po zmianach.

Wydatki na realizację zadań ustawowych wyniosły 210.786 tys. zł, tj. 97,3% kwoty ujętej w planie po zmianach, i były niższe od poniesionych w 2015 r. o 18.321 tys. zł (o 8%). Wydatki poniesione zostały na:

---

²² Ustawa z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. poz. 623) wejdzie w życie z dniem 1 września 2017 r., z wyjątkiem przepisów dotyczących m.in. powołania i działania Pełnomocnika do spraw utworzenia Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR), przejęcia wskazanych w ustawie akt spraw, rejestrów, spisów, wykazów, ewidencji i baz danych przez KOWR albo Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, które weszły w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia ustawy. Podstawą majątkową i osobową funkcjonowania KOWR będą zasoby Agencji Rynku Rolnego oraz Agencji Nieruchomości Rolnych.

- dopłaty krajowe do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych – 117.993 tys. zł, tj. 100% kwoty ujętej w planie po zmianach (w porównaniu do 2015 r. wydatki te były wyższe o 10.297 tys. zł, tj. o 9,6%);
- dopłaty do materiału siewnego – 87.998 tys. zł, tj. 97,1% kwoty ujętej w planie po zmianach (w porównaniu do 2015 r. wydatki te były niższe o 28.971 tys. zł, tj. o 24,8%);
- wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą – 3.178 tys. zł, tj. 90,8% kwoty ujętej w planie po zmianach; niższe wykonanie wynikało z przyczyn niezależnych od Agencji, tj. m.in. z ograniczenia przedsięwzięć organizowanych w ramach misji gospodarczych przygotowywanych przez polskie placówki dyplomatyczne, a także uzyskania oszczędności w przeprowadzonych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego (w porównaniu do 2015 r. wydatki te były wyższe o 1.928 tys. zł, tj. o 154,3%);
- działania w zakresie promocji produktów rolnych i rolno-spożywczych – 1.617 tys. zł, tj. 35,9% kwoty ujętej w planie po zmianach; niższe wykonanie było spowodowane przyczynami niezależnymi od Agencji, tj. m.in. przesunięciem na 2017 r. realizacji zagranicznych misji gospodarczych przez polskie placówki dyplomatyczne (w porównaniu do 2015 r. na to zadanie poniesiono wydatki niższe o 1.575 tys. zł, tj. o 50,7%).

Szczegółowym badaniem objęto wydatki w łącznej kwocie 28.564 tys. zł, co stanowiło 8% wydatków Agencji w 2016 r. Doboru próby dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających wydatkom Agencji²³. Próba wylosowana metodą monetarną (MUS²⁴) spośród 1.842 zapisów księgowych o łącznej wartości 56.286 tys. zł objęła 102 zapisy księgowe na kwotę ogółem 27.484 tys. zł, z tego 91 zapisów dotyczyło wydatków bieżących na kwotę 23.496 tys. zł oraz 11 zapisów – wydatków majątkowych na kwotę 3.988 tys. zł. Próba zapisów księgowych dobranych celowo wyniosła 1.080 tys. zł²⁵.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatki ponoszono zgodnie z planem finansowym, na realizację zadań Agencji oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Ponoszone wydatki były celowe i gospodarne.

W próbie wydatków w łącznej kwocie 28.564 tys. zł, badanej pod względem prawidłowości wyboru trybów udzielenia zamówienia publicznego oraz wyłączenia stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych²⁶, nie stwierdzono nieprawidłowości. Szczegółowej analizie poddano postępowanie przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego o wartości 548 tys. zł i zamówienie o wartości 30 tys. zł.

Wydatki majątkowe zrealizowane w wysokości 5.086 tys. zł stanowiły 46% kwoty ujętej w planie po zmianach i były niższe o 7.575 tys. zł (o 59,8%) od wydatków poniesionych w 2015 r. W wyniku realizacji wyżej wymienionych wydatków dokonano zakupów inwestycyjnych m.in. w zakresie: rozbudowy systemu finansowo-księgowego, modernizacji oprogramowania do obsługi mechanizmów administrowanych przez Agencję oraz modernizacji sprzętu zapewniającego bezpieczeństwo przetwarzania danych w systemach informatycznych Agencji.

²³ Ze względu na niskie ryzyko występowania nieprawidłowości ze szczegółowego badania wydatków wyłączono: transakcje poniżej 2 tys. zł, wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych oraz wydatki bieżące w § 401 dotyczącym wynagrodzeń osobowych, §§ 411–414 dotyczących składek od wynagrodzeń na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy, ubezpieczenia zdrowotne i wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a także w § 444 Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

²⁴ MUS (ang. Monetary Unit Sampling) jest to metoda losowania wydatków z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

²⁵ Próba wydatków dobranych celowo w całości obejmowała wydatki majątkowe. Oznacza to, że kontrolą objęto całość wydatków majątkowych, tj. 5.086 tys. zł, z tego: 3.988 tys. zł wylosowano metodą monetarną, a 1.080 tys. zł dobrano celowo.

²⁶ Dz. U. z 2015 r. poz. 2164, ze zm.

Niższe wykonanie wydatków majątkowych w stosunku do kwoty ujętej w planie po zmianach spowodowane było odstąpieniem w 2016 r. od zakupu urządzeń m.in. podwyższających poziom bezpieczeństwa przetwarzania danych, ze względu na możliwość pozyskania sprzętu o zbliżonej funkcjonalności w wyniku połączenia agencji w ramach Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Przeciętne zatrudnienie w ARR w 2016 r., w przeliczeniu na pełne etaty, wyniosło 1.168 osób, co stanowiło 97% planowanej wysokości zatrudnienia (tj. 1.200 etatów).

W porównaniu do 2015 r. zatrudnienie było wyższe o 11 etatów (tj. o 1%), przy czym w centrali ARR zmalało o cztery etaty, a w oddziałach terenowych ARR wzrosło o 17 etatów.

Przeciętne wynagrodzenie w 2016 wynosiło 5.347 zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2015 r. było wyższe o 436 zł, tj. o 8,9 %.

Zestawienie danych dotyczących zatrudnienia i wynagrodzeń w 2016 r. przedstawiono w załączniku 4 do Informacji.

Na koniec 2016 r., według sprawozdań Rb-35 i Rb-40, zobowiązania Agencji wyniosły 2.834 tys. zł i obejmowały zobowiązania krótkoterminowe dotyczące głównie realizacji pomocowych mechanizmów krajowych (2.389 tys. zł) oraz kosztów funkcjonowania Agencji (411 tys. zł). Stan zobowiązań zmniejszył się w stosunku do stanu zobowiązań z ubiegłego roku o 4.775 tys. zł (tj. o 62,8%) oraz był niższy o 7.089 tys. zł (tj. o 71,4%) od kwoty ujętej w planie po zmianach.

Na koniec 2016 r. nie wystąpiły zobowiązania długoterminowe ani zobowiązania wymagalne.

Wykonanie kosztów i wydatków Agencji w 2016 r. przedstawiono w załączniku 1 do Informacji.

3. Gospodarowanie wolnymi środkami

Stan środków pieniężnych na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniósł 1.372 tys. zł i zwiększył się o 294 tys. zł w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.²⁷ Ze środków lokowanych w formie depozytów u Ministra Finansów za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego Agencja uzyskała odsetki w kwocie 12 tys. zł. Lokowanie wolnych środków odbywało się zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa²⁸. Stosowany przez Agencję system zarządzania płynnością finansową opierał się na codziennej analizie stanu posiadanych środków, co zapewniało terminowe regulowanie zobowiązań wobec kontrahentów.

4. Wykonanie zadań

W 2016 r. Agencja realizowała zadania określone w ustawie o ARR oraz zadania określone odrębnymi przepisami. Zadania obejmowały 61 mechanizmów administrowanych przez Agencję, w tym cztery mechanizmy finansowane w ramach planu finansowego na 2016 r. oraz 18 mechanizmów finansowanych lub współfinansowanych z EFRG. Ponadto Agencja realizowała mechanizmy finansowane z innych źródeł, w tym działanie „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” w ramach PROW 2014–2020²⁹ współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz PO PŻ 2014–2020³⁰ finansowany z Europejskiego

²⁷ Nadwyżka środków finansowych pozostających na koniec 2015 r. w kwocie 1.042 tys. zł, stanowiąca 76% posiadanych środków, została zwrócona do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 31 marca 2016 r., zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu ustalania nadwyżki środków finansowych Agencji Rynku Rolnego (Dz. U. poz. 1492).

²⁸ Lokat dokonywano zgodnie z art. 48 ust. 2 ustawy o finansach publicznych oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2014 r. w sprawie wolnych środków niektórych jednostek sektora finansów publicznych przyjmowanych przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie (Dz. U. poz. 1864).

²⁹ Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

³⁰ Zadania w zakresie PO PŻ 2014–2020 były realizowane w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym³¹. Agencja obsługiwała również fundusze promocji produktów rolno-spożywczych.

Agencja sprawowała nadzór właścicielski nad spółką prawa handlowego ELEWARR Sp. z o.o., w której w 2016 r. posiadała 100% udziałów. W ramach nadzoru Agencja prowadziła głównie ocenę merytoryczną działalności zarządu i rady nadzorczej Spółki oraz monitorowała realizację podjętych przez zarząd uchwał. W 2016 r. odbyło się dziewięć zgromadzeń wspólników, na których podjęto 24 uchwały dotyczące statutowej działalności gospodarczej Spółki.

W 2016 r. Agencja w ramach budżetu w układzie zadaniowym realizowała dwa zdania ujęte w funkcji 21. *Polityka rolna i rybacka*:

- zadanie 21.5. – *Wsparcie gospodarstw rolnych, rozwój wsi oraz żywność regionalna, tradycyjna i systemy jakości żywności*, na które wydatkowano 128.232 tys. zł; miernik określony dla tego zadania pn. „Udział eksportu produktów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem” wykonano w wysokości 13,1% (planowano 13,4%);
- zadanie 21.6. – *Regulacja i stabilizacja rynków rolnych i żywnościowych*, na które wydatkowano 1.535.664 tys. zł; miernik pn. „Wskaźnik ważony bezwzględnych zmian cen skupu podstawowych produktów rolnych” został zrealizowany w wysokości 5,4% (przewidywano 7,1%); przyczyną niewykonania miernika były mniejsze niż przewidywano wahania cen produktów rolno-spożywczych na rynkach rolnych, zwłaszcza na rynku mleka.

W sporządzonym przez Agencję rocznym sprawozdaniu Rb-BZ2 z wykonania planu finansowego w układzie zadaniowym za 2016 r. wykazano zrealizowane wydatki w kwocie 1.663.897 tys. zł³², co stanowiło 98,4% kwoty w planie po zmianach (1.691.992 tys. zł).

Realizacja zadań finansowanych w ramach planu finansowego ARR

W ramach krajowych mechanizmów pomocowych ujętych w planie finansowym, Agencja w 2016 r. wypłaciła 210.786 tys. zł, co stanowiło 92% środków wypłaconych w 2015 r.

Z tytułu dopłaty krajowej do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych (program „Mleko w szkole”) ARR w 2016 r. wypłaciła 117.993 tys. zł, za które zakupiono 50 mln litrów produktów mlecznych. W roku szkolnym 2015/16 z programu skorzystało 2,4 mln uczniów z 12 tys. szkół.

W ramach dopłat do materiału siewnego rolnicy złożyli 72,3 tys. wniosków o przyznanie pomocy de minimis w rolnictwie, na podstawie których Agencja wypłaciła 87.998 tys. zł. Powierzchnia gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany, do których udzielono dopłat, wyniosła 1.125,8 tys. ha, co stanowiło 80,4% planowanej powierzchni. W porównaniu do 2015 r. powierzchnia obsiana materiałem siewnym objętym dopłatami zmniejszyła się o 4,2%, a kwota wypłaconej pomocy zmalała o 24,8% na skutek obniżenia stawek pomocy.

Z tytułu wspierania rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego przez organizowanie przedsięwzięć promocyjnych i informacyjnych w kraju i za granicą ARR wydatkowała 3.178 tys. zł na realizację 15 przedsięwzięć pod wspólnym hasłem „Polska smakuje”.

³¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Dz. Urz. UE L 72 z 12.03.2014, str. 1, ze zm.).

³² W sprawozdaniu z realizacji wydatków w układzie zadaniowym (Rb-BZ2) ujęto wydatki: z budżetu środków europejskich na finansowanie programów WPR (1.134.623 tys. zł), z budżetu państwa na współfinansowanie programów WPR oraz podatku VAT (179.994 tys. zł), a także wydatki dokonane przez ARR w ramach planu finansowego na zadania ujęte w funkcji 21. – *Polityka rolna i rybacka* (349.280 tys. zł). W Rb-BZ2 nie ujęto m.in. wydatków realizowanych w ramach planu finansowego ARR na zadania funkcji 13. – *Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny* poniesionych na pomoc techniczną PO PŻ 2014–2020 (5.749 tys. zł), a także na zadania funkcji 5. – *Ochrona praw i interesów Skarbu Państwa* poniesionych na pomoc techniczną dotyczącą Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014–2020 (722 tys. zł).

Na działania promocyjne i informacyjne mające na celu promowanie produktów rolnych i żywnościowych, metod ich produkcji, a także systemów jakości, Agencja wydatkowała 1.617 tys. zł na organizację 200 przedsięwzięć.

Zadania realizowane w ramach programów finansowanych z udziałem środków Unii Europejskiej

Na mechanizmy WPR Agencja wydatkowała 1.314.616 tys. zł, z tego 1.134.622 tys. zł ze środków budżetu środków europejskich i 179.994 tys. zł ze środków budżetu państwa. Środki przekazywane były Agencji przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie składanych zapotrzebowań, w oparciu o obowiązujące przepisy prawa³³. W porównaniu do 2015 r., wydatki wzrosły o 159,4%, tj. o 808.717 tys. zł. Zwiększenie wydatków wynikało głównie: ze wzrostu wsparcia w sektorze owoców i warzyw o 291.506 tys. zł, ze wzrostu interwencyjnego zakupu odtłuszczonego mleka w proszku (OMP) o 236.289 tys. zł oraz zastosowania nowego mechanizmu tymczasowej nadzwyczajnej pomocy w sektorach hodowlanych (245.607 tys. zł).

W ramach wsparcia producentów owoców i warzyw stosowanego w związku z embargiem rosyjskim, do ARR wpłynęło około 9,6 tys. wniosków dotyczących wycofania 315,5 tys. ton owoców i warzyw. Przeznaczono je do bezpłatnej dystrybucji lub do przetworzenia na pasze i biogaz. Z tego tytułu Agencja wypłaciła pomoc w kwocie 577.678 tys. zł.

W 2016 r. ARR nie prowadziła zakupów interwencyjnych masła i zbóż. W wyniku interwencyjnego zakupu i sprzedaży produktów rolnych i przetworzonych, w 2016 r. ARR zawarła i zrealizowała 1.215 umów na zakup 31,7 tys. ton OMP. Wydatki na ten cel wyniosły 267.298 tys. zł, w tym 13.671 tys. zł z budżetu państwa – na podatek VAT. Plan zakupów interwencyjnych został przekroczony ponad 5-krotnie. Przyczyną była duża zmienność sytuacji na rynkach rolnych, a także nietrafna prognoza z września 2015 r. zakładająca, że w 2016 r. ceny produktów mleczarskich wzrosną na skutek poprawy koniunktury na rynku światowym.

Realizując program „Owoce i warzywa w szkole”³⁴ ARR w 2016 r. wypłaciła pomoc w wysokości 84.697 tys. zł, w tym z budżetu państwa 10.571 tys. zł. W I semestrze roku szkolnego 2016/17 z dostaw owoców, warzyw i soków do 11,8 tys. szkół podstawowych skorzystało 1.327,3 tys. dzieci z klas I–III oraz dzieci z „zerówek”.

W ramach realizacji programu „Mleko w szkole”, z mechanizmu WPR „Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych” w roku szkolnym 2015/16 skorzystało ponad 2,6 mln dzieci i uczniów z około 14 tys. placówek oświatowych (przedszkoli, szkół podstawowych i szkół ponadgimnazjalnych, z wyłączeniem szkół wyższych). Agencja wypłaciła dofinansowanie w kwocie 42.012 tys. zł³⁵ do 53,7 tys. ton mleka i przetworów mlecznych.

W 2016 r. w ramach realizacji trzeciej części „Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa w Polsce na lata 2013/14; 2014/15; 2015/16” oraz pierwszej części tego Programu na następne trzy lata gospodarcze Agencja wypłaciła 21.734 tys. zł (10.867 tys. zł ze środków budżetu środków europejskich

³³ Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej oraz przepisów wykonawczych – rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 stycznia 2010 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej, a także art. 10 ustawy z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej i przepisów wykonawczych – rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 sierpnia 2016 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej.

³⁴ Na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, ze zm.).

³⁵ Wysokość pomocy z budżetu UE ustalona była jako dopłata do 100 kg produktów mleka i przetworów mlecznych, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 657/2008 z dnia 10 lipca 2008 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do pomocy wspólnotowej na rzecz dostarczania mleka i niektórych przetworów mlecznych dla uczniów w instytucjach oświatowych (Dz. Urz. UE L 183 z 11.07.2008, str.17 ze zm.).

i 10.867 tys. zł z budżetu państwa) do 353 umów dotyczących głównie zakupu: sprzętu pszczelarskiego, leków przeciwko warrozie, pszczoł, a także umów, których przedmiotem była organizacja szkoleń.

W 2016 r. ARR wypłaciła 9.192 tys. zł do prywatnego przechowywania 6,7 tys. ton wieprzowiny w ramach umów zawartych w latach 2015–2016. Ponadto w 2016 r. Agencja zawarła 60 umów na prywatne przechowywanie 5,9 tys. ton wieprzowiny.

W 2016 r. Agencja zawarła 202 umowy, które dotyczyły przechowywania 4,3 tys. ton masła, a także wypłaciła 659 tys. zł z tytułu przechowania 2,8 tys. ton masła w ramach 128 umów zawartych w latach 2015–2016. W 2016 r. Agencja zawarła również 111 umów, które dotyczyły przechowywania 2,8 tys. ton OMP oraz wypłaciła 123 tys. zł z tytułu przechowywania 0,9 tys. ton OMP w ramach umów zawartych w latach 2015–2016.

W ramach mechanizmu WPR „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych” organizacjom branżowym i międzybranżowym na współfinansowanie kampanii informacyjnych i promocyjnych wypłacono łącznie 57.243 tys. zł, z tego 35.162 tys. zł z budżetu środków europejskich i 22.081 tys. zł z budżetu państwa. W 2016 r. zrealizowano 18 kampanii informacyjno-promocyjnych na pięciu kontynentach.

W związku ze spadkiem cen spowodowanym embargiem rosyjskim, Komisja Europejska oraz Polska równoległe uruchomiły tymczasową nadzwyczajną pomoc w sektorach hodowlanych. W 2016 r. ARR wypłaciła producentom mleka wsparcie w kwocie 122.750 tys. zł oraz producentom świń – 122.857 tys. zł.

W 2016 r. do Agencji złożono 49 wniosków o uznanie za organizację producentów owoców i warzyw oraz 53 wnioski o zatwierdzenie zmian do planu dochodzenia do uznania. Wszystkie decyzje zostały rozpatrzone przez ARR. Przed wydaniem decyzji Agencja przeprowadziła 179 kontroli w tych organizacjach. W listopadzie 2016 r. ARR przekazała do Komisji Europejskiej sprawozdanie z działalności w 2015 r. wstępnie uznanych i uznanych organizacji producentów owoców i warzyw. W 2016 r. Agencja wypłaciła 8.373 tys. zł na realizację – przez uznane organizacje producentów owoców i warzyw – 16 programów operacyjnych.

W 2016 r. w ramach PO PŻ 2014–2020 obejmującego zakup i dystrybucję żywności wśród osób najbardziej potrzebujących oraz działania towarzyszące oferowane odbiorcom pomocy, Agencja wypłaciła 198.009 tys. zł (168.308 tys. zł z budżetu środków europejskich i 29.701 tys. zł z budżetu państwa). Łącznie dostarczono 35 tys. ton żywności. W 2016 r. Agencja przeprowadziła trzy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawy żywności do magazynów czterech organizacji partnerskich: Federacji Polskich Banków Żywności, Caritas Polska, Polskiego Czerwonego Krzyża i Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej.

W 2016 r. Agencja – w ramach obsługi dziewięciu funduszy promocji – na działania w zakresie wspierania marketingu rolnego, wzrostu spożycia i promocji produktów rolno-spożywczych oraz na pokrycie kosztów obsługi tych funduszy wypłaciła 50.212 tys. zł. Najwięcej środków finansowych wypłacono z Funduszu Promocji Mięsa Drobiowego – 13.253 tys. zł, a najmniej z Funduszu Promocji Mięsa Owczego – 14 tys. zł. Ponadto w roku szkolnym 2015/16 z Funduszu Promocji Mleka³⁶ (w ramach programu „Mleko w szkole”) ARR wypłaciła 676 tys. zł na dofinansowanie spożycia 1,7 tys. ton mleka i jego przetworów przez 140 tys. dzieci uczęszczających do 1,2 tys. przedszkoli i gimnazjów.

W ramach działania „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” PROW 2014–2020 Agencja wdrażała dwa poddziałania. W ramach poddziałania „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” do Agencji złożono 84 wnioski na kwotę 121.810 tys. zł, a w ramach poddziałania „Wsparcie na przystępowanie do

³⁶ Na podstawie art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 155, ze zm.).

systemów jakości” złożono 2,3 tys. wniosków na kwotę 18.846 tys. zł. W 2016 r. Agencja wydała 739 decyzji o przyznaniu pomocy na kwotę 9.697 tys. zł.

W związku z odstąpieniem (z dniem 1 kwietnia 2015 r.) od limitowania produkcji mleka w UE, w 2016 r. Agencja prowadziła sprawy związane z rozłożeniem opłat za przekroczenie kwot mlecznych w roku kwotowym 2014/15 na okres trzech kolejnych lat, tj.: wydawała decyzje o odpowiedzialności płatnika, przeprowadzała kontrole, rozpatrywała odwołania od decyzji oraz przekazywała skargi do wojewódzkich sądów administracyjnych. Ponadto ARR monitorowała skup mleka oraz prowadziła rejestr pierwszych podmiotów³⁷ skupujących mleko krowie, a także przekazywała co miesiąc Komisji Europejskiej dane o skupie mleka.

W ramach mechanizmu „Monitorowanie produkcji oraz opłaty na rynku cukru”, Agencja pobrała od producentów cukru i izoglukozy opłaty produkcyjne za rok gospodarczy 2015/16 w kwocie 72.694 tys. zł oraz opłaty z tytułu nadwyżki cukru za rok gospodarczy 2014/15 w kwocie 4 tys. zł.

Dane dotyczące realizacji mechanizmów pomocowych oraz wykonania planu rzeczowego przez ARR w 2016 r. przedstawiono w załącznikach 2 i 3 do Informacji.

Należności

Na koniec 2016 r. z tytułu zadań WPR realizowanych poza planem finansowym wystąpiły należności w kwocie 473.136 tys. zł netto, które w porównaniu do 2015 r. były wyższe o 18 tys. zł (o 3,9%).

Według stanu na 31 grudnia 2016 r. należności przeterminowane Agencji z tytułu realizacji mechanizmów WPR wyniosły 25.368 tys. zł i były wyższe o 8.155 tys. zł w porównaniu do stanu na koniec 2015 r. (tj. o 47%). Wzrost ten był spowodowany głównie zwiększeniem liczby spraw związanych z przekroczeniem krajowej kwoty mlecznej przez dostawców hurtowych w roku kwotowym 2014/15, a także wzrostem kar nałożonych w wyniku kontroli przeprowadzonych przez ARR u podmiotów realizujących mechanizmy WPR. Należności te były prawnie zabezpieczone i objęte postępowaniem windykacyjnym.

Łączna kwota wierzytelności Agencji odzyskanych w 2016 r. wyniosła 18.618 tys. zł. Według stanu na 31 grudnia 2016 r. nie było wierzytelności przedawnionych. W 2016 r. Prezes ARR umorzył jedną należność na kwotę 335 tys. zł.

Na koniec 2016 r. wystąpiły należności z tytułu PO PŻ 2014–2020 w kwocie 223 tys. zł, które w porównaniu do 2015 r. wzrosły o 7 tys. zł.

Zobowiązania

Zobowiązania Agencji dotyczące działalności związanej z realizacją mechanizmów WPR na koniec 2016 r. wyniosły 496.852 tys. zł i były o 2,9% (o 13.970 tys. zł) wyższe od stanu zobowiązań na koniec 2015 r. Główną pozycję (321.848 tys. zł) stanowiły zobowiązania wobec budżetu państwa, w tym z tytułu opłat należnych od producentów mleka za przekroczenie indywidualnych kwot mlecznych, które w porównaniu z rokiem 2015 zmniejszyły się o 21% (88.203 tys. zł). Największy wzrost zobowiązań, tj. o 370% (o 102.324 tys. zł) w stosunku do stanu na koniec 2015 r., nastąpił w zobowiązaniach wynikających z rozliczeń pomiędzy Agencją, a podmiotami skupującymi mleko. Zobowiązania te – zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa³⁸ – ARR będzie realizować w 2017 r.

Zobowiązania z tytułu realizacji PO PŻ 2014–2020 na koniec 2016 r. wyniosły 58.778 tys. zł i w porównaniu do roku ubiegłego były niższe o 49.289 tys. zł (o 46%).

³⁷ Pierwszy podmiot skupujący mleko krowie oznacza przedsiębiorstwo lub grupę, która skupuje mleko od producentów, w celu: – odbioru, pakowania, przechowywania, chłodzenia lub przetwarzania, w tym także na podstawie umowy;

– sprzedania go, co najmniej jednemu przedsiębiorstwu poddającemu mleko lub przetwory mleczne obróbce lub przetwarzaniu.
³⁸ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2016 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem pomocy na ograniczenie produkcji mleka (Dz. U. poz. 1477).

5. Sprawozdania

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez Agencję następujących sprawozdań:

- z wykonania planu dochodów i wydatków agencji wykonawczej (Rb-35) za IV kwartał 2016 r.,
- z wykonania określonego w ustawie budżetowej na 2016 r. planu finansowego agencji wykonawczej (Rb-40) za IV kwartał 2016 r.,
- z wykonania wydatków w układzie zadaniowym za 2016 r. (Rb-BZ2),
- o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych za IV kwartał 2016 r. (Rb-N),
- o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za IV kwartał 2016 r. (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. System kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzonych sprawozdań.

Sprawozdania przekazują prawdziwy obraz przychodów i dochodów oraz kosztów i wydatków, a także należności i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2016 r.

W trakcie kontroli wykonania planu finansowego Agencji ustalono, że w danych uzupełniających poz. 1 części C sprawozdania z wykonania planu finansowego (Rb-40 za IV kwartał 2016 r.) wykazano zobowiązania, które nie wynikały z wymienionych w tym sprawozdaniu tytułów. Na zobowiązania te powinny składać się zobowiązania z tytułu papierów wartościowych, kredytów i pożyczek, depozytów i zobowiązań wymagalnych. Według sprawozdania Rb-Z za IV kwartał 2016 r. zobowiązania z powyższych tytułów na koniec 2016 r. w Agencji nie wystąpiły.

6. Księgi rachunkowe

Badanie prawidłowości zapisów w księgach rachunkowych w zakresie realizacji planu finansowego Agencji przeprowadzono na próbie 1.031 zapisów księgowych o łącznej wartości 65.423 tys. zł, z tego 102 zapisy o łącznej kwocie 27.484 tys. zł wylosowano metodą monetarną, a 929 zapisów o łącznej kwocie 37.939 tys. zł dobrano w sposób celowy. Dokonano również przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych przeprowadzonego dla zapisów księgowych roku 2016 i stycznia 2017 r.

Stwierdzono, że dowody księgowe sporządzono prawidłowo pod względem formalnym, a operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami właściwie ujęto w księgach rachunkowych.

W ramach kontroli nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które wskazywałyby, że księgi rachunkowe stanowiące podstawę sporządzenia sprawozdań Agencji, obejmujące zapisy dotyczące przychodów i dochodów, kosztów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań, prowadzone były nieprawidłowo.

Wydatki w łącznej kwocie 69 tys. zł na wypłatę odszkodowań w sprawach o roszczenia ze stosunku pracy, zaksięgowano w § 459 – Kary i odszkodowania wypłacone na rzecz osób fizycznych, co było niezgodne ze sposobem wykazywania tych wydatków w paragrafach określonych w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów dotyczącego klasyfikacji budżetowej. Wydatki w wyżej wymienionym zakresie powinny być ujmowane w § 302 – Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń. Zgodnie z opisem tego paragrafu – określonym w powyższym rozporządzeniu Ministra Finansów – ujmuje się w nim „zasądzone i dobrowolnie wypłacone odszkodowania w sprawach o roszczenia ze stosunku pracy”.

IV. Ustalenia innych kontroli

Kontrola P/16/042 Fundusze promocji produktów rolno-spożywczych³⁹

Celem kontroli była ocena realizacji zadań finansowanych z funduszy promocji produktów rolno-spożywczych mających na celu promowanie i wspieranie spożycia oraz eksportu krajowych produktów rolno-spożywczych.

W ocenie NIK, Prezes Agencji Rynku Rolnego zapewnił obsługę funduszy promocji zgodnie z przepisami prawa i realizował uchwały komisji zarządzających. Środki funduszy promocji gromadzone były przez ARR zgodnie z ustawą o funduszach promocji. Koszty poniesione przez Agencję na obsługę funduszy przekraczały limit określony ustawą o funduszach promocji i w znacznej części (72%-82%) pokrywane były z budżetu państwa, a tylko w 18%-28% – ze środków tych funduszy.

Zadania finansowane z funduszy promocji produktów rolno-spożywczych ustalone przez komisje zarządzające mieściły się w zakresie celów i działań określonych ustawą o funduszach promocji.

Cele zadań informacyjnych i promocyjnych sformułowane były w sposób ogólny, niejednokrotnie bez określania mierników oczekiwanych rezultatów, co powodowało, że nie zawsze można było ocenić efekty wykonanych zadań.

W celu korzystniejszego wykorzystania środków funduszy, a także efektywniejszego prowadzenia działań wspierających krajowych producentów żywności Najwyższa Izba Kontroli wniosła do Prezesa Agencji Rynku Rolnego o:

- obniżenie kosztów obsługi funduszy promocji m.in. przez optymalizację wykorzystania zasobów ludzkich oraz efektywniejsze korzystanie z narzędzi informatycznych,
- podjęcie współpracy z komisjami zarządzającymi w zakresie zmodyfikowania oceny efektów realizowanych zadań przez wykorzystanie doświadczeń z unijnych kampanii promocyjnych oraz wymianę dobrych praktyk między komisjami.
- Prezes Agencji Rynku Rolnego zadeklarował przeprowadzenie analizy kosztów obsługi funduszy promocji oraz podjęcie działań w celu ich obniżenia do poziomu 3,5% rocznych wpływów, tj. limitu określonego w ustawie o funduszach promocji. Działania naprawcze obejmą automatyzację obsługi funduszy, usprawnienie przeprowadzania kontroli technicznych oraz optymalizację kosztów ponoszonych przy wykonywaniu zadań.

Kontrola P/16/044 Wsparcie pszczelarstwa w Polsce⁴⁰

Celem kontroli była ocena działań na rzecz pszczelarstwa z uwzględnieniem szczególnej roli pszczół w rolnictwie.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego zadań określonych w Krajowym Programie Wsparcia Pszczelarstwa w Polsce na lata 2013/14; 2014/15; 2015/16 w ramach mechanizmu wspólnej polityki rolnej „Wsparcie rynku produktów pszczelich”.

Ocenę pozytywną uzasadniają działania Prezesa Agencji w tym obszarze dotyczące:

- właściwego przygotowania Agencji Rynku Rolnego pod względem prawnym i organizacyjnym do realizacji zadań określonych w Krajowym Programie Wsparcia Pszczelarstwa, polegające na wydaniu zarządzeń i procedur niezbędnych do realizacji mechanizmu „Wsparcie rynku produktów pszczelich”, jak również zapewnieniu odpowiedniej kadry do jego obsługi;

³⁹ Informacja o wynikach kontroli *Fundusze Promocji produktów rolno-spożywczych*, Warszawa luty 2017 r. KRR.410.002.00.2016, Nr ewid.185/2016/P/16/042/KRR.

⁴⁰ Informacja o wynikach kontroli w trakcie opracowania.

- prawidłowego wykonywania zadań z zakresu: wyboru i weryfikacji projektów w związku z realizacją ww. mechanizmu, zawierania umów dotyczących realizacji poszczególnych działań w ramach mechanizmu, weryfikacji wniosków o refundację, a także terminowego przekazywania płatności podmiotom uprawnionym;
- wysokiego stopnia wykorzystania środków finansowych zaplanowanych na realizację mechanizmu „Wsparcie rynku produktów pszczelich”;
- organizacji oraz funkcjonowania systemu kontroli nad realizacją zadań w ramach Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa.

V. Informacje dodatkowe

Do Prezesa Agencji Rynku Rolnego po kontroli wykonania w 2016 r. planu finansowego ARR oraz realizacji programów współfinansowanych z budżetu UE zostało skierowane wystąpienie pokontrolne z dnia 25 kwietnia 2017 r.

Prezes Agencji Rynku Rolnego w piśmie z dnia 9 maja 2017 r. nie wniósł zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego oraz poinformował o podjętych działaniach na rzecz prawidłowej prezentacji zobowiązań w planie finansowym i sprawozdaniach budżetowych oraz ewidencjonowania wydatków dotyczących odszkodowań.

Załączniki

Załącznik 1. Wykonanie planu finansowego Agencji Rynku Rolnego w 2016 r.

Część A Plan finansowy w układzie memoriałowym

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2015 r.	2016 r.		Wykonanie	6:3	6:5
			Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach			
w tys. zł					%	%	
1	2	3	4	5	6	7	8
I	STAN NA POCZĄTEK ROKU	-	-	-	-	-	-
1.	Środki obrotowe, w tym:	5 174	-	1 042	6 702	129,5	643,2
1.1.	środki pieniężne	511	-	1 042	1 078	211,0	103,5
1.2.	należności krótkoterminowe	4 663	-	-	5 624	120,6	-
2.	Należności długoterminowe	21	-	-	17	81,0	-
3.	Zobowiązania, w tym:	1 276	9 923	9 923	7 609	596,3	76,7
3.1.	wymagalne	-	-	-	-	-	-
II	PRZYCHODY OGÓŁEM	385 328	392 071	376 826	360 304	93,5	95,6
1.	Przychody z prowadzonej działalności, z tego:	1 669	1 650	1 650	1 667	99,9	101,0
1.1.	Pozostałe	1 669	1 650	1 650	1 667	99,9	101,0
2.	Dotacje z budżetu państwa	372 374	375 848	362 771	345 714	92,8	95,3
3.	Pozostałe przychody, w tym:	11 285	14 573	12 405	12 923	114,5	104,2
3.1.	równowartość odpisów amortyzacyjnych	5 625	10 418	8 940	8 896	158,2	99,5
3.2.	pozostałe przychody	5 660	4 155	3 465	4 015	70,9	115,9
III	KOSZTY OGÓŁEM	378 463	392 071	376 576	359 442	92,8	95,5
1.	Koszty funkcjonowania	140 152	160 335	157 561	147 432	105,2	93,6
1.1.	Amortyzacja	5 772	10 555	9 695	9 672	169,0	99,8
1.2.	Materiały i energia	4 239	4 536	4 627	3 278	77,3	70,8
1.3.	Usługi obce	43 683	44 399	44 598	39 892	91,3	89,4
1.4.	Wynagrodzenia, z tego:	68 781	79 917	78 553	76 029	110,5	96,8
1.4.1.	osobowe	68 161	79 257	77 360	74 947	110,0	96,9
1.4.2.	bezosobowe	620	660	660	555	89,5	84,1
1.4.3.	pozostałe	-	-	533	527	-	98,9
1.5.	Świadczenia na rzecz osób fizycznych	305	297	317	308	101,0	97,2
1.6.	Składki, z tego na:	12 330	15 555	14 497	13 571	110,1	93,6
1.6.1.	ubezpieczenie społeczne	11 031	13 588	12 849	12 149	110,1	94,6
1.6.2.	Fundusz Pracy	1 299	1 967	1 648	1 422	109,5	86,3
1.7.	Płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	16	-	-	-	-	-
1.8.	Pozostałe koszty funkcjonowania	5 076	5 076	5 274	4 682	92,2	88,8
2.	Koszty realizacji zadań	228 581	216 604	216 604	210 898	92,3	97,4
3.	Pozostałe koszty, w tym:	18 730	15 132	2 411	1 112	5,9	46,1
3.1.	środki na wydatki majątkowe	-	-	-	-	-	-
3.2.	pozostałe koszty	6 069	4 075	2 411	1 112	18,3	46,1
IV	WYNIK BRUTTO (II-III)	-2 135	-	250	862	-40,4	344,8
V	OBOWIĄZKOWE OBCIĄŻENIA WYNIKU FINANSOWEGO	1 042	-	-	-	-	-
1.	Podatek dochodowy od osób prawnych	-	-	-	-	-	-
2.	Pozostałe obciążenia wyniku finansowego	1 042	-	-	-	-	-
VI	WYNIK NETTO (IV-V)	-3 177	-	250	862	-27,1	344,8
VII	DOTACJE Z BUDŻETU PAŃSTWA	-	-	-	-	-	-
1.	Dotacje ogółem, z tego:	372 374	375 848	373 828	350 800	94,2	93,8
1.1.	podmiotowa	125 713	133 085	133 089	125 798	100,1	94,5
1.2.	przedmiotowa	-	-	-	-	-	-
1.3.	celowa	234 000	231 706	229 682	219 916	94,0	95,7

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2015 r.	2016 r.		Wykonanie	6:3	6:5
			Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach			
			w tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7	8
1.4.	celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE – bieżące	-	-	-	-	-	-
1.5.	celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE – majątkowe	-	-	-	-	-	-
1.6.	na inwestycje i zakupy inwestycyjne	12 661	11 057	11 057	5 086	40,2	46,0
VIII	ŚRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE	12 661	11 057	11 057	5 086	40,2	46,0
IX	ŚRODKI PRYZNANE INNYM PODMIOTOM	-	-	-	-	-	-
X	STAN NA KONIEC ROKU	-	-	-	-	-	-
1.	Środki obrotowe, w tym:	6 701	-	-	2 319	34,6	-
1.1.	środki pieniężne	1 077	-	-	1 372	127,4	-
1.2.	należności krótkoterminowe	5 624	-	-	947	16,8	-
2.	Należności długoterminowe	17	-	-	12	70,6	-
3.	Zobowiązania, w tym:	7 609	9 923	9 923	2 834	37,2	28,6
3.1.	z tytułu zaciągniętych pożyczek	-	-	-	-	-	-
3.2.	wymagalne	-	-	-	-	-	-

Część B Plan finansowy w układzie kasowym

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2015 r.	2016 r.		Wykonanie	6:3	6:5
			Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach			
			w tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7	8
I	STAN ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA POCZĄTEK ROKU	511	-	1 042	1 077	210,8	103,4
II	DOCHODY	378 252	378 199	377 811	355 344	93,9	94,1
1.	Dotacje z budżetu ogółem, z tego:	372 393	375 848	373 828	350 823	94,2	93,8
1.1.	podmiotowa	125 725	133 085	133 089	125 805	100,1	94,5
1.2.	przedmiotowa	-	-	-	-	-	-
1.3.	celowa	234 007	231 706	229 682	219 931	94,0	95,8
1.4.	celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE – bieżące	-	-	-	-	-	-
1.5.	celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE – majątkowe	-	-	-	-	-	-
1.6.	na inwestycje i zakupy inwestycyjne	12 661	11 057	11 057	5 086	40,2	46,0
2.	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	0	-	-	0	-	-
3.	Środki otrzymane od innych jednostek sektora finansów publicznych	0	-	-	0	-	-
4.	Pozostałe dochody	5 859	2 351	3 983	4 521	77,2	113,5
4.1.	odsetki (np. z tytułu udzielonych pożyczek)	-	-	-	13	-	-
4.1.1.	odsetki od depozytów u Ministra Finansów lub z tytułu skarbowych papierów wartościowych	-	-	-	12	-	-
4.2.	pozostałe	5 859	2 351	3 983	4 508	76,9	113,2
III	WYDATKI	377 685	378 199	378 853	355 049	94,0	93,7
1.	Wydatki na funkcjonowanie, z tego:	135 277	149 780	148 367	137 930	102,0	93,0
1.1.	Materiały i energia	4 477	4 536	4 627	3 496	78,1	75,6
1.2.	Usługi obce	44 528	44 399	45 099	40 054	90,0	88,8
1.3.	Wynagrodzenia, z tego:	68 778	79 917	78 553	76 025	110,5	96,8
1.3.1.	osobowe	68 158	79 257	77 360	74 950	110,0	96,9
1.3.2.	bezosobowe	620	660	660	548	88,4	83,0
1.3.3.	pozostałe	-	-	533	527	-	98,9
1.4.	Świadczenia na rzecz osób fizycznych	304	297	317	307	101,0	96,8

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2015 r.	2016 r.		Wykonanie	6:3	6:5
			Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach			
			w tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7	8
1.5.	Składki, z tego:	12 308	15 555	14 497	13 591	110,4	93,8
1.5.1.	na ubezpieczenie społeczne	11 009	13 588	12 849	12 169	110,5	94,7
1.5.2.	na Fundusz Pracy	1 299	1 967	1 648	1 422	109,5	86,3
1.5.3.	na Fundusz Emerytur Pomostowych	-	-	-	-	-	-
1.5.4.	pozostałe	-	-	-	-	-	-
1.6.	Płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	16	-	-	-	-	-
1.7.	Podatki i opłaty, w tym:	-	-	-	-	-	-
1.7.1.	podatek akcyzowy	-	-	-	-	-	-
1.7.2.	podatek od towarów i usług (VAT)	-	-	-	-	-	-
1.7.3.	podatek CIT	-	-	-	-	-	-
1.7.4.	opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	-	-	-	-	-	-
1.7.5.	podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego	-	-	-	-	-	-
1.7.6.	opłaty na rzecz budżetu państwa	-	-	-	-	-	-
1.8.	Pozostałe wydatki na funkcjonowanie	4 866	5 076	5 274	4 457	91,6	84,5
2.	Wydatki majątkowe	12 661	11 057	11 057	5 086	40,2	46,0
3.	Wydatki na realizację zadań, z tego:	229 107	216 604	216 604	210 786	92,0	97,3
3.1.	dopłaty krajowe do spożycia mleka i przetworów mlecznych	-	-	-	-	-	-
3.2.	w szkołach podstawowych	107 696	118 000	118 000	117 993	109,6	100,0
3.3.	dopłaty do materiału siewnego	116 969	90 604	90 604	87 998	75,2	97,1
	działania w zakresie promocji produktów rolnych i rolno-spożywczych	-	-	-	-	-	-
3.4.	wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą	3 192	4 500	4 500	1 617	50,7	35,9
		1 250	3 500	3 500	3 178	254,2	90,8
4.	Środki przyznane innym podmiotom	-	-	-	-	-	-
5.	Wpłata do budżetu państwa (np. z zysku, nadwyżki środków finansowych)	483	-	1 042	1 042	215,7	100,0
6.	Pozostałe wydatki	157	758	1 783	205	130,6	11,5
IV	WYNIK (II-III)	567	-	-1 042	295	52,0	-28,3
V	Kasowo zrealizowane przychody	-	-	-	-	-	-
1.	Zaciągnięte kredyty i pożyczki	-	-	-	-	-	-
2.	Przychody z prywatyzacji	-	-	-	-	-	-
VI	Kasowo zrealizowane rozchody	-	-	-	-	-	-
1.	Splata kredytów i pożyczek	-	-	-	-	-	-
VII	STAN ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA KONIEC ROKU (I+IV+V-VI)	1 078	-	-	1 372	127,3	-
VIII	Zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty	1 157	1 200	1 200	1 168	101,0	97,3

Część C Dane uzupełniające

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2015 r.	2016 r.		Wykonanie	6:3	6:5
			Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach			
			w tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Zobowiązania wg wartości nominalnej, z tego:	7 609	9 923	9 923	2 834	37,2	28,6
1.1.	Papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-
1.2.	Kredyty i pożyczki	-	-	-	-	-	-
1.3.	Depozyty przyjęte przez jednostkę	-	-	-	-	-	-
1.4.	Zobowiązania wymagalne	-	-	-	-	-	-

Załącznik 2. Realizacja mechanizmów pomocowych przez Agencję Rynku Rolnego w 2016 r. (w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie mechanizm/program pomocowy	Wykonanie 2015 r.	Plan wydatków po zmianach 2016 r.			Wykonanie 2016 r.			9:3 %	9:6 %
			Budżet państwa	Budżet środków europejskich	Ogółem	Budżet państwa	Budżet środków europejskich	Ogółem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I Działalność finansowana z budżetu państwa w ramach planu finansowego ARR stanowiącego załącznik do ustawy budżetowej na 2016 r.										
1.	Mechanizmy krajowe	229 100	216 604	-	216 604	210 786	-	210 786	92,0	97,3
1.1.	Dopłata do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych	107 696	118 000	-	118 000	117 993	-	117 993	109,6	100,0
1.2.	Dopłaty do materiału siewnego	116 962	90 604	-	90 604	87 998	-	87 998	75,2	97,1
1.3.	Działania promocyjne i informacyjne dotyczące promowania produktów rolnych	3 192	4 500	-	4 500	1 617	-	1 617	50,7	35,9
1.4.	Wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą	1 250	3 500	-	3 500	3 178	-	3 178	254,2	90,8
II Działalność finansowana z innych źródeł – mechanizmy pomocowe poza planem finansowym ARR										
2.	Mechanizmy I filara WPR	505 899	181 339	1 138 302	1 319 641	179 994	1 134 622	1 314 616	259,9	99,6
2.1.	Interwencyjny zakup i sprzedaż produktów rolnych i przetworzonych	17 338	13 672	252 970	266 642	13 671	253 627	267 298	-	100,2
2.1.1.	Interwencyjny zakup i sprzedaż produktów rolnych i przetworzonych	16 474	-	-	-	-	253 627	253 627	-	-
2.1.1.1.	VAT od Interwencyjny zakup i sprzedaż produktów rolnych i przetworzonych	864	-	-	-	13 671	-	13 671	-	-
2.2.	Dopłaty do prywatnego przechowywania produktów rolnych i przetworzonych	7 408	-	9 033	9 033	-	9 974	9 974	134,6	110,4
2.2.1.	Dopłaty do prywatnego przechowywania masła i śmietany	5	-	-	-	-	659	659	13 180	-
2.2.2.	Dopłaty do prywatnego przechowywania odtuszczonego mleka w proszku	-	-	-	-	-	123	123	-	-
2.2.3.	Dopłaty do prywatnego przechowywania wieprzowiny	7 403	-	-	-	-	9 192	9 192	124,2	-
2.3.	Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych	37 789	-	-	-	-	42 012	42 012	111,2	-
2.4.	Wsparcie rynku produktów pszczelich	20 462	-	-	-	10 867	10 867	21 734	106,2	-
2.5.	Wspólna organizacja rynku owoców i warzyw	-	-	8 373	8 373	-	8 373	8 373	-	100,0
2.6.	Program „Owoce w szkole”	91 311	10 881	76 313	87 194	10 571	74 126	84 697	92,8	97,1
2.6.1.	Program „Owoce i warzywa w szkole”	90 777	-	-	-	10 108	74 126	84 234	92,8	92,8
2.6.1.1.	VAT od Programu „Owoce i warzywa w szkole”	534	-	-	-	463	-	463	86,7	-
2.7.	Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych	45 128	-	-	-	22 081	35 162	57 243	126,9	-
2.7.1.	Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych	43 804	-	-	-	21 555	35 162	56 717	129,5	-
2.7.1.1.	Podatek VAT od Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych	1 324	-	-	-	526	-	526	-	-

Lp.	Wyszczególnienie mechanizm/program pomocowy	Wykonanie 2015 r.	Plan wydatków po zmianach 2016 r.			Wykonanie 2016 r.			9:3 %	9:6 %
			Budżet państwa	Budżet środków europejskich	Ogółem	Budżet państwa	Budżet środków europejskich	Ogółem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2.8.	Wsparcie w sektorze owoców i warzyw	286 172	-	-	-	-	577 678	577 678	-	-
2.9.	Tymczasowa nadzwyczajna pomoc	-	-	-	-	122 804	122 803	245 607	-	-
III. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014–2020										
3.	PO PŻ 2014–2020	215 582	36 625	207 542	244 167	29 701	168 308	198 009	91,8	81,1
3.1.	Operacja I	197 801	33 279	188 583	221 862	26 985	152 916	179 901	91,0	81,1
3.2.	Operacja II	17 781	3 346	18 959	22 305	2 716	15 392	18 108	101,8	81,2
IV. Fundusze promocji produktów rolno-spożywczych										
4.	Fundusze promocji produktów rolno-spożywczych	47 483	-	-	-	-	-	50 212	105,7	-
4.1.	Wydatki z Funduszu Promocji Mleka na program „Mleko w szkole”	410	-	-	-	676	-	676	164,9	-

Załącznik 3. Wykonanie planu rzeczowego dla mechanizmów pomocowych realizowanych przez Agencję Rynku Rolnego w 2016 r.

Lp.	Wyszczególnienie (mechanizm/program pomocowy)	Jednostka miary	Wykonanie w 2015 r.	Plan na 2016 r. (z 12. 2015 r.)	Wykonanie w 2016 r.	6:4 %	6:5 %
1	2	3	4	5	6	7	8
I	DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWANA Z BUDŻETU PAŃSTWA						
1.	Mechanizmy krajowe						
1.1.	Dopłata do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych	mln litrów	41,0	49,0	51	122,0	102,1
1.2.	Dopłaty do materiału siewnego	tys. ha	1 174,6	1 400,0	1 125,8	95,8	80,4
1.3.	Działania promocyjne i informacyjne mające na celu promowanie produktów rolnych i żywnościowych, metod ich produkcji, a także systemów jakości produktów rolnych i żywnościowych	zrealizowane działania	557	-	200	35,9	-
1.4.	Wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą	zrealizowane działania	19	-	15	78,9	-
1.5.	Tymczasowa nadzwyczajna pomoc w sektorach hodowlanych - rynek mleka	mln kg mleka	-	-	4 101,9	-	-
1.6.	Tymczasowa nadzwyczajna pomoc w sektorach hodowlanych - dla producentów świń	liczba świń (tys. szt.)	-	-	1 934,5	-	-
II	DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWANA W RAMACH WPR (poza planem finansowym ARR)						
1.	Rynek zbóż - zakupy interwencyjne	tys. ton	0	50	0	-	0,0
2.	Rynek mięsa czerwonego - dopłaty do prywatnego przechowywania wieprzowiny	tys. ton	7,7	7,0	6,7	86,8	95,2
3.	Rynek mleka i przetworów mlecznych	tys. ton	53,4	60,1	89,1	167,0	148,4
3.1.	Zakupy interwencyjne masła i OMP	tys. ton	2,7	6,0	31,7	1 180,3	528,4
3.2.	Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych	tys. ton	49,6	53,0	53,7	108,4	101,4
3.3.	Dopłaty do prywatnego przechowywania masła	tys. ton	0,5	0,5	2,8	545,6	550,0
3.4.	Dopłaty do prywatnego przechowywania od tłuszczu mleka w proszku	tys. ton	0,6	0,5	0,9	155,4	184,0
3.5.	Dopłaty do prywatnego przechowywania serów	tys. ton	0	0,1	0	-	0,0
4.	Rynek produktów pszczelich - dopłaty (Wsparcie rynku produktów pszczelich)	umowy (szt.)	323	360	353	109,3	98,1
5.	Rynek owoców i warzyw						
5.1.	Program "Owoce i warzywa w szkole"	liczba korzystających dzieci (w mln)	1,5	-	1,3	86,7	-
5.2.	Obsługa programów operacyjnych (uznanych organizacji producentów owoców i warzyw)	liczba programów operacyjnych	10	-	16	160,0	-
6.	Zapobieganie zakłóceniom i sytuacjom kryzysowym na rynku						
6.1.	Dalsze tymczasowe wsparcie producentów owoców i warzyw (IV i V transza pomocy)	tys. ton	-	-	315,5	-	-
6.2.	Tymczasowa nadzwyczajna pomoc w sektorach hodowlanych - rynek mleka	mln kg mleka	-	-	4 101,9	-	-
6.3.	Tymczasowa nadzwyczajna pomoc w sektorach hodowlanych - dla producentów świń	liczba świń (tys. szt.)	-	-	1 934,5	-	-
7.	Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych	kampanie zrealizowane	20	-	18	90,0	-

Załącznik 4. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2015 r.			2016 r.					10:5
		Przeciętne zatrudnienie	Wynagrodzenie	Przeciętne wynagrodzenie miesięczne przypadające na 1 etat	Plan		Wykonanie			
					Zatrudnienie	Wynagrodzenie	Przeciętne zatrudnienie	Wynagrodzenia	Przeciętne wynagrodzenia przypadające na 1 etat	
etaty	tys. zł	zł	etaty	tys. zł	etaty	tys. zł	zł	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	ARR ogółem	1157	68 160	4 911	1200	77 360	1168	74 947	5 347	108,9
2.	centrala/Biuro Prezesa	533	36 991	5 780	566	-	528	39 157	6 175	106,8
3.	oddziały terenowe	623	31 167	4 168	634	-	640	35 793	4 663	111,9

Wynagrodzenia osobowe prezentowane w tabeli w układzie kasowym obejmują wszystkie składniki wynagrodzeń obejmujące fundusz wynagrodzeń, wypłacone w danym roku pracownikom Agencji (wynagrodzenia zasadnicze, dodatek funkcyjny, dodatek za wieloletnią pracę, wynagrodzenia za czas choroby, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe wraz z dodatkami, ekwiwalent za urlop, nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i rentowe, nagrody, dodatkowe wynagrodzenia roczne).

Plan i wykonanie wynagrodzeń osobowych jest zgodne z poz. Wynagrodzenia osobowe (wykonanie kasowe) ze sprawozdania Rb-40 za IV kwartał 2015 r. i 2016 r.

Załącznik 5. Kalkulacja oceny planu finansowego Agencji Rynku Rolnego

Oceny wykonania planu finansowego dokonano stosując kryteria⁴⁵ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2016 roku⁴⁶.

Przychody P: 360.304 tys. zł

Koszty K: 359.442 tys. zł

Łączna kwota G: 719.746 tys. zł (kwota przychodów + kwota kosztów)

Waga przychodów w łącznej kwocie: $Wp = P : G = 0,5006$

Waga kosztów w łącznej kwocie: $Wk = K : G = 0,4994$

Ocena cząstkowa przychodów: (5) pozytywna

Ocena cząstkowa kosztów: (5) pozytywna

Wynik końcowy Wk: $5 \times 0,5006 + 5 \times 0,4994 = 5$

Dochody D: 355.344 tys. zł

Wydatki W : 355.049 tys. zł

Łączna kwota G: 710.393 tys. zł (kwota dochodów + kwota wydatków)

Waga dochodów w łącznej kwocie: $Wd = D : G = 0,5002$

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 0,4998$

Ocena cząstkowa dochodów: (5) pozytywna

Ocena cząstkowa wydatków: (5) pozytywna

Wynik końcowy Wk: $5 \times 0,5002 + 5 \times 0,4998 = 5$

⁴⁵ Kryteria zamieszczone są na stronie <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

⁴⁶ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>

Załącznik 6. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Minister Rozwoju i Finansów
6. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
7. Rzecznik Praw Obywatelskich
8. Sejmowa Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi
9. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych
10. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
11. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
12. Prezes Agencji Rynku Rolnego